ΨΗΦΙΣΜΑ

ΕΤΗΣΙΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΔΕ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 5-7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2026

"Ισχυροί Δήμοι, Ισχυρές Τοπικές Κοινωνίες, για Ισχυρή Ελλάδα"

Άμεση κάλυψη του ετήσιου λειτουργικού κόστους

των Δήμων της χώρας

Το Ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ πραγματοποιήθηκε στην Καλαμάτα από 5-7 Νοεμβρίου 2026, με μεγάλη συμμετοχή συνέδρων και παρατηρητών, κατά τη διάρκεια των τριήμερων εργασιών του.

Στις εργασίες του Συνεδρίου της ΚΕΔΕ παρέστη ο Πρωθυπουργός Κ. Μητσοτάκης. Ήταν η πρώτη , μετά από 17 χρόνια, παρουσία Πρωθυπουργού, σε Συνέδριο της ΚΕΔΕ.

Επίσης στο Συνέδριό μας παρέστησαν ο αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ Ν. Ανδρουλάκης, η Πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ Ρ. Δούρου, κι εκπρόσωποι των κοινοβουλευτικών κομμάτων ΚΚΕ κι Ελληνικής Λύσης.

Με βασικό πολιτικό μήνυμα "Ισχυροί Δήμοι, Ισχυρές Τοπικές Κοινωνίες, για Ισχυρή Ελλάδα", ανέδειξε μέσα από έναν ανοιχτό και ουσιαστικό δημοκρατικό διάλογο, όλα τα μεγάλα ζητήματα που απασχολούν σήμερα την Αυτοδιοίκηση Α' Βαθμού, με βασικότερο όλων το υψηλό λειτουργικό κόστος των Δήμων.

Το Συνέδριο της Καλαμάτας διεξήχθη σε μια ιδιαίτερη χρονική συγκυρία , στη διάρκεια της οποίας η Τοπική Αυτοδιοίκηση βρίσκεται αντιμέτωπη με τη σοβαρότερη ίσως κρίση από τη δεκαετία του 2010 και την οικονομική κρίση της περιόδου αυτής.

Κυρίαρχο αίτημα του Συνεδρίου αναδείχθηκε η άμεση αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης ώστε να καλύπτεται το ετήσιο λειτουργικό κόστος των Δήμων της χώρας, όπως αποτυπώθηκε από τη μελέτη που εκπόνησε η ΚΕΔΕ για το κόστος λειτουργίας των Δήμων.

Σύμφωνα με τη μελέτη προκύπτει σε ετήσια βάση ένα χρηματοδοτικό κενό ύψους 2,36 δις ευρώ, αφού το πραγματικό μας κόστος ανέρχεται στα 5,4 δις και η χρηματοδότησή μας μέσω των ΚΑΠ φθάνει μόλις στα 3,04 δις.

Η δύσκολη οικονομική μας κατάσταση **απαιτεί άμεσες και συγκεκριμένες** κυβερνητικές πρωτοβουλίες, που θα αποτρέψουν την απειλή γενικευμένης κατάρρευσης των Δήμων , που αν συμβεί θα έχει άμεσες και δυσάρεστες επιπτώσεις, στην καθημερινότητα και την ποιότητα ζωής των πολιτών.

Αφού έγινε απολογισμός των όσων επιτεύχθηκαν την περίοδο 2025-26 προς όφελος των Δήμων, τέθηκαν σε διάλογο μια σειρά από νέες διεκδικήσεις για την υλοποίηση των οποίων θα αναληφθούν το επόμενο διάστημα συγκεκριμένες δράσεις και πρωτοβουλίες.

Στην ατζέντα του Συνεδρίου,

όλα τα μεγάλα ζητήματα της Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού

Κατά τη διεξαγωγή των θεματικών ενοτήτων του Συνεδρίου αναδείχθηκαν μεταξύ άλλων:

- Η σημερινή δύσκολη οικονομική κατάσταση των Δήμων με επίκεντρο το μεγάλο χρηματοδοτικό κενό των 2,5 περίπου δις ευρώ, που αφορά το λειτουργικό τους κόστος, σε σχέση με τους πόρους που εισπράττουν οι Δήμοι μέσω των ΚΑΠ, αλλά και τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού του Ο.Ε. 2027 για τη χρηματοδότησή τους.

- Ο σχεδιασμός των νομοθετικών πρωτοβουλιών που πρέπει να ακολουθήσουν μετά την ψήφιση του νέου Κώδικα Αυτοδιοίκησης, όσον αφορά την υλοποίηση μιας τολμηρής μεταρρύθμισης στο μοντέλο λειτουργίας του Κράτος, με βασικά στοιχεία την ενίσχυση του στρατηγικού κι επιτελικού ρόλου της Κεντρικής Διοίκησης στο σχεδιασμό δημόσιων πολιτικών και την προώθηση μιας ουσιαστικής αποκέντρωσης της εφαρμογής των πολιτικών αυτών από την Αυτοδιοίκηση.

- Η ανάγκη ενίσχυσης με νέο προσωπικό των Δήμων , αφού από το 2010 ως σήμερα έχει μειωθεί το ανθρώπινο δυναμικό που υπηρετεί στους ΟΤΑ κατά 30%. Με προτεραιότητα τους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους

- Η απαραίτητη μείωση του ενεργειακού κόστους των δήμων και η δικαιολογημένη απαίτηση για χαμηλότερη τιμολόγηση τους από τις εταιρείες ενέργειας.

- Ο σχεδιασμός και η εκτέλεση ενός νέου, σταθερού αναπτυξιακού κι επενδυτικού προγράμματος, για την ενίσχυση και συντήρηση των τοπικών υποδομών.

- Η ενίσχυση του τοπικού κοινωνικού Κράτους, με σταθερή χρηματοδότηση και διασφάλιση της λειτουργίας των κοινωνικών δομών, καθώς και μόνιμη και συνταγματικά κατοχυρωμένη θεσμική λύση για τους συμβασιούχους που απασχολούνται εδώ και πολλά χρόνια αδιαλείπτως σε αυτές.

- Η στήριξη , η βιωσιμότητα, η ρύθμιση των οφειλών και η κάλυψη του ενεργειακού κόστους των ΔΕΥΑ, με παράλληλη διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα του νερού

- Η συντήρηση και αναβάθμιση των σχολικών μονάδων και των βρεφονηπιακών σταθμών.

- Η διαχείριση των απορριμμάτων, καθώς και η τιμολογιακή πολιτική που επιβαρύνει δυσανάλογα τους Δήμους. Ζητήθηκε να τεθεί σαφές χρονοδιάγραμμα απόδοσης στους δήμους των πόρων που έχουν εισπραχθεί μέσω του τέλους ταφής.

- Η απαίτηση των Δήμων να έχουν τον πρώτο λόγο στον πολεοδομικό σχεδιασμό των πόλεων τους και των χρήσεων γης. Με θέσπιση σαφών κανόνων που σέβονται τη συνταγματική τάξη και διατήρηση του ελέγχου των ΥΔΟΜ από τους Δήμους.

- Η περαιτέρω αναβάθμιση της καταστατικής θέσης των αιρετών της Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού.

Με την ενότητά μας,

πετύχαμε να υιοθετηθούν σημαντικές θέσεις της Αυτοδιοίκησης.

Αποτελούν νίκη της Αυτοδιοίκησης το γεγονός πως την περίοδο που προηγήθηκε

- ψηφίσθηκε μετά από διεκδικήσεις ετών, ο Νέος Κώδικας της Αυτοδιοίκησης.
- ενσωματώθηκε διάταξη για τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.), όπου προβλέπεται πως όταν μεταφέρονται νέες αρμοδιότητες στους Δήμους, το επιπλέον κόστος θα καλύπτεται από αντίστοιχη αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης (διαχρονικό αίτημα της Κ.Ε.Δ.Ε.).
- θεσπίζεται ολοκληρωμένο και μόνιμο πλαίσιο στελέχωσης των κοινωνικών και προνοιακών δομών των Δήμων με 9.000 θέσεις εργαζομένων.
- ψηφίσθηκε στο νέο Κώδικα η θεσμοθέτηση της απόδοσης σε ετήσια βάση στους Δήμους του 3% από τα αποθεματικά του «Πράσινου Ταμείου». Υπολογίζεται ότι το όφελος για την αυτοδιοίκηση θα ανέρχεται στα 150 εκ. ευρώ για κάθε χρόνο.

- αποδόθηκε έκτακτη οικονομική επιχορήγηση ύψους 140 εκ. ευρώ για το 2026, για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων των Δήμων.
- χορηγείται έκτακτη ενίσχυση στις ΔΕΥΑ ύψους 240 εκατ. ευρώ για την κάλυψη ληξιπρόθεσμων οφειλών τους, ενώ πλέον τους δίνεται δυνατότητα προσφυγής σε τραπεζικό δανεισμό για την υλοποίηση έργων.

Παρόλο που την περίοδο 2019-2026 επιτεύχθηκε αύξηση της χρηματοδότησης των Δήμων από τους ΚΑΠ κατά 60% περίπου (από 1,8 δις το 2019, στα 3,06 δις το 2026), οι αυξήσεις αυτές δεν επαρκούν, αφού εξανεμίσθηκαν από το αυξημένο λειτουργικό μας κόστος.

Οι Δήμοι μας βρίσκονται στο όριο της δημοσιονομικής ασφυξίας κι απαιτούνται άμεσες λύσεις στο πρόβλημα αυτό για να μην καταρρεύσουν.

Ενωμένοι διεκδικούμε,

με σχέδιο, ρεαλισμό και υπευθυνότητα

Όλα όσα πετύχαμε το προηγούμενο διάστημα, αποτελούν τις ισχυρές βάσεις πάνω στις οποίες χαράσσουμε το νέο οδικό χάρτη για την Αυτοδιοίκηση Α' Βαθμού, λαμβάνοντας υπόψη το ευρύτερο περιβάλλον που θα κληθούμε να λειτουργήσουμε , καθώς και τις ανάγκες των πολιτών των τοπικών μας κοινωνιών, με στόχο μια καλύτερη καθημερινότητα για όλους.

Ο Οδικός Χάρτης που προτείνουμε στηρίζεται στα συμπεράσματα της Μελέτης για την αποτίμηση του Λειτουργικού μας Κόστους. Λαμβάνει υπόψη όσα προβλέπει το Σύνταγμα για τους πόρους και τις αρμοδιότητες των Δήμων. Δίνει βάρος στη διαχείριση των μεγάλων κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι πόλεις μας. Περιέχει ρεαλιστικές κι εφαρμόσιμες προτάσεις πολιτικής, που θα μας επιτρέψουν αφενός να αξιοποιήσουμε προς όφελος των δήμων και των τοπικών μας κοινωνιών τις μεγάλες ευκαιρίες που δημιουργούν οι τεχνολογικές εξελίξεις και η τεχνητή νοημοσύνη, αφετέρου, να έχουμε αποφασιστικό ρόλο στη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

17 διεκδικήσεις, για Δήμους οικονομικά ισχυρούς και λειτουργικά αυτόνομους

Η οικονομική αυτοτέλεια των Δήμων, η δραστική μείωση του ενεργειακού κόστους, η επιστροφή των πόρων από το τέλος ταφής στην Αυτοδιοίκηση και η θεσμοθέτηση δίκαιης χρηματοδότησης, με βάση τις πραγματικές λειτουργικές ανάγκες των ΟΤΑ, βρίσκονται στο επίκεντρο των παρεμβάσεων της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας

Για να μπορούν οι Δήμοι να ανταποκρίνονται στις θεσμοθετημένες υποχρεώσεις τους και να προσφέρουν υπηρεσίες ποιότητας στους πολίτες, είναι αναγκαίο να αυξηθεί η χρηματοδότησή τους.

Στο πλαίσιο της μελέτης που εκπονήθηκε, διεκδικούμε:

1. Την άμεση αλλαγή στο περιεχόμενο του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2027, με αναπροσαρμογή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), ώστε να καλυφθεί το σύνολο του λειτουργικού κόστους των δήμων και μέρος της αύξησης των φορολογικών εσόδων του επόμενου έτους να αποδοθεί στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, σύμφωνα με τις συνταγματικές αρχές της διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ.
2. Υιοθέτηση σταθερού πλαισίου χρηματοδότησης των Δήμων με πρόβλεψη για αύξηση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.), ώστε να καλύπτονται τα λειτουργικά μας κόστη. Σταδιακή προσαρμογή εντός 5ετίας με απόδοση του 7% των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού. Με μακροπρόθεσμο στόχο την απόδοση του 8% του ΑΕΠ στην Αυτοδιοίκηση (ευρωπαϊκός μ.ο.).
3. Δημιουργία νέου Αναπτυξιακού Προγράμματος για τους Δήμους, για την αναβάθμιση κι ενίσχυση των Τοπικών Υποδομών (με έμφαση στη συντήρηση του οδικού δικτύου, την αντισεισμική θωράκιση δημοτικών και σχολικών κτιρίων, βελτίωση αγροτικής και δασικής οδοποιίας, τοπικά αναπτυξιακά έργα).
4. Εφαρμογή τριετούς προγράμματος πρόσληψης προσωπικού (με βελτίωση των διαδικασιών που αφορούν μικρούς νησιωτικούς δήμους). Κάθε αύξηση του μισθολογικού κόστους , να καλύπτεται άμεσα με αντίστοιχη αύξηση των Κ.Α.Π.
5. Λήψη μέτρων για τη μείωση του ενεργειακού κόστους.
6. Δημιουργία μόνιμου μηχανισμού παρακολούθησης και κοστολόγησης των αρμοδιοτήτων της Αυτοδιοίκησης, με τη συνεργασία Κ.Ε.Δ.Ε., Ε.Ε.Τ.Α.Α., Υπουργείων, επιστημονικών κι ερευνητικών φορέων.
7. Δημιουργία ειδικού Προγράμματος Υποστήριξης μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων, με ειδική χρηματοδότηση από τους Κ.Α.Π.
8. Διασφάλιση της μεταφοράς των αναγκαίων πόρων (οικονομικοί και ανθρώπινοι, υλικοτεχνική υποδομή) για κάθε νέα αρμοδιότητα που αναλαμβάνουν Δήμοι.
9. Κατάργηση του τέλους ταφής κι επιστροφή των πόρων που έχουν ήδη εισπραχθεί στους Δήμους, για υλοποίηση έργων κι αγορά εξοπλισμού για την ανακύκλωση.

10. Εφαρμογή του άρθρου 434 Ν. 5314/26, βάση του οποίου οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) θα πρέπει να ανέλθουν σε 9,67 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τα σχετικά φορολογικά μεγέθη και τις προβλέψεις του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. Τα ποσά και οι επιμέρους υπολογισμοί θα αποτελέσουν αντικείμενο τεκμηριωμένης διεκδίκησης από την ΚΕΔΕ στο πλαίσιο του διαλόγου για τον Προϋπολογισμό.
11. Αναστολή, για το οικονομικό έτος 2027, της εφαρμογής των άρθρων 388 έως 391 του Ν. 5314/2026 και τη διατήρηση του ισχύοντος τρόπου υπολογισμού έως ότου ολοκληρωθεί η αναγκαία προετοιμασία.
12. Επιστροφή του συνόλου των τελών που αφαιρέθηκαν από τους Δήμους από το 2010 (τέλος βοσκής, φόρος ζύθου, τέλη πετρελαιοειδών κ.ά.).
13. Επανασχεδιασμός για τη δίκαιη κατανομή των εσόδων από το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, όπου ζητάμε το 48% του ποσού που συγκεντρώνεται να αποδίδεται στους οικείους Δήμους όπου παράγεται, 12% στους 332 της χώρας και 40% στο κράτος για την πολιτική προστασία.
14. Επέκταση του Προγράμματος Μαριέττα Γιαννάκου για την αναβάθμιση των σχολικών μονάδων σε όλη τη χώρα, με ουσιαστική συμμετοχή των Δήμων.
15. Απόδοση στους δήμους του συνόλου των πόρων που προέρχονται από είσπραξη προστίμων του ΚΟΚ.
16. Στήριξη της αγροτικής παραγωγής με συγκεκριμένα μέτρα, καθώς και παροχή κινήτρων για την ενασχόληση των νέων με το αγροτικό επάγγελμα
17. Επέκταση της μείωσης του ΦΠΑ σε όλα τα νησιά, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία.

Β. ΘΕΣΜΙΚΑ

10 προτεραιότητες , για το θεσμικό εκσυγχρονισμό της Αυτοδιοίκησης
Η ευκαιρία της Συνταγματικής Αναθεώρησης

Η Κεντρική ‘Ενωση Δήμων Ελλάδος θέτει ως προτεραιότητα την προώθηση μιας ουσιαστικής μεταρρύθμισης στο μοντέλο λειτουργίας του Κράτους και της Αυτοδιοίκησης, ώστε να ενισχυθεί ο επιτελικός ρόλος της Κεντρικής Διοίκησης στον σχεδιασμό των δημόσιων πολιτικών.

Καθώς και να προωθηθεί μια ουσιαστική **Αποκέντρωση** της εξειδίκευσης και της εφαρμογής τους, στην Αυτοδιοίκηση. Στο πλαίσιο αυτό, θέτουμε 10 προτεραιότητες ενόψει και της επικείμενης Συνταγματικής Αναθεώρησης.

1. Αποσαφήνιση του άρθρου 102 για τον Α' και Β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε «Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και η ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων ή υποχρεώσεων, να συνεπάγεται και τη διασφάλιση των πόρων που απαιτούνται για την άσκηση τους».

2. Σαφής καθορισμός των οργανωτικών και λειτουργικών αρχών του κράτους στο άρθρο 101, με βάση τις αρχές της συνεργασίας, της λογοδοσίας και της αξιοκρατίας.

3. Επαναπροσδιορισμός του άρθρου 103, που αφορά την αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του κανόνα της μονιμότητας, της συνταγματικής κατοχύρωσης των αρχών της αξιοκρατίας και της ορθολογικής οργάνωσης, καθώς και την εισαγωγή μιας σειράς από ρήτρες που αφορούν την αξιολόγηση και τη λογοδοσία και την αμεροληψία των υπαλλήλων, όπου θα πρέπει να διασφαλιστεί η αμεροληψία και η αντικειμενικότητα.

4. Προτεραιοποίηση της προστασίας του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος (άρθρο 24 παρ. 1), της αντιμετώπισης του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής και της διασφάλισης του περιβαλλοντικού ισοζυγίου.

5. Επαναπροσδιορισμός του αποκεντρωτικού συστήματος της χώρας (άρθρο 101 παρ. 3 & 5) , όπου καλείται το Κράτος να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα, τη δημογραφική ενίσχυση και την ανάπτυξη των οικισμών της Ελληνικής Περιφέρειας.

6. Θέσπιση της διαγενεακής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης (άρθρο 21 παρ. 3 & 4).

7. Κατάργηση των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

8. Προώθηση της Φορολογικής Αποκέντρωσης.

9. Δεν αποδεχόμαστε την πρόταση για αλλαγή στα υφιστάμενα διοικητικά όρια των σημερινών Δήμων.

10. Θεσμοθέτηση της Μητροπολιτικής Αυτοδιοίκησης**.** Κατ' αρχήν στα Πολεοδομικά Συγκροτήματα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, με αρμοδιότητα στον πρώτο Βαθμό αυτοδιοίκησης, για τη διοίκηση διαδημοτικών αρμοδιοτήτων και ζητημάτων π.χ. κοινοί δρόμοι, λαϊκές αγορές, απορρίμματα, συγκοινωνίες κλπ.

Γ. Ενίσχυση των Δήμων με νέο προσωπικό

Η υποστελέχωση αποτελεί διαχρονικό πρόβλημα της Αυτοδιοίκησης. Το προσωπικό των Δήμων μειώθηκε από περίπου 120.000 εργαζομένους το 2010 σε 81.000 το 2023, ενώ υπολογίζουμε ότι σήμερα υπάρχουν περίπου 35.000 κενές θέσεις.

Στο πλαίσιο αυτό ζητούμε

- Εφαρμογή τριετούς προγράμματος πρόσληψης μόνιμου προσωπικού (με βελτίωση των διαδικασιών που αφορούν μικρούς νησιωτικούς δήμους).
- Διάθεση επιπλέον πόρων, προκειμένου να καλυφθούν οι δαπάνες μισθοδοσίας. Ενώ κάθε μελλοντική αύξηση του μισθολογικού κόστους , να καλύπτεται άμεσα με αντίστοιχη αύξηση των Κ.Α.Π
- Απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών πρόσληψης του προσωπικού μέσω του ΑΣΕΠ, για δήμους ΔΕΥΑ και ΦΟΔΣΑ.
- Επιτάχυνση των διαδικασιών πρόσληψης κι εκπαίδευσης του προσωπικού για τη Δημοτική Αστυνομία
- Παροχή κινήτρων , προκειμένου να στελεχωθούν με επιστημονικό προσωπικό οι Δήμοι , ιδιαίτερα οι τεχνικές υπηρεσίες των Δήμων και οι μικρότεροι ορεινοί και νησιωτικοί Δήμοι.
- Επέκταση του προγράμματος απασχόλησης ανέργων άνω των 55 ετών.
- Καμία μετακίνηση υπαλλήλου από Δήμο χωρίς σύμφωνη γνώμη του Δημάρχου.
- Σύνταξη νέου Κώδικα Δημοτικών Υπαλλήλων.

Δ. Περιβάλλον , ΄Υδατα κι Ενέργεια

Η ΚΕΔΕ ζητά άμεσες αποφάσεις, συγκεκριμένες νομοθετικές παρεμβάσεις και επαρκή χρηματοδότηση και όχι νέες εξαγγελίες χωρίς χρονοδιάγραμμα και χρηματοδότηση.

Οι Δήμοι δεν μπορούν να αναλαμβάνουν συνεχώς νέες υποχρεώσεις για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος χωρίς αντίστοιχους πόρους και ουσιαστικό λόγο στις αποφάσεις. Η ΚΕΔΕ ζητά τη λειτουργία κοινών ομάδων εργασίας με το Υπουργείο, συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και σαφείς δεσμεύσεις για κάθε ζήτημα.

Δ1. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

- Κατοχύρωση με ουσιαστικό και θεσμικά ισχυρό το ρόλο των Δήμων στη χωροθέτηση και αδειοδότηση έργων ΑΠΕ που επηρεάζουν τις περιοχές τους, με σεβασμό στις αποφάσεις των Δημοτικών Συμβουλίων και στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.
- Αύξηση κι αποσαφήνιση των ειδικών τελών ΑΠΕ υπέρ Δήμων, νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Τα έσοδα να αποδίδονται έγκαιρα, με δυνατότητα προκαταβολής,

και με μεγαλύτερο αντιστάθμισμα στους Δήμους που σηκώνουν δυσανάλογο βάρος έργων ΑΠΕ και αποθήκευσης.

- Θέσπιση υποχρεωτικού ειδικού τέλους για τους παράκτιους και νησιωτικούς Δήμους που επηρεάζονται από υπεράκτια αιολικά πάρκα, με διαφανή κριτήρια κατανομής και έγκαιρη ενημέρωση της ΚΕΔΕ για τη σχετική υπουργική απόφαση.
- Συνυπολογισμός μεγάλων δημοτικών καταναλώσεων όπως ο οδοφωτισμός και τα αντλιοστάσια, στα αντισταθμιστικά οφέλη. Να θεσπιστούν πρόσθετοι περιβαλλοντικοί όροι και συγκεκριμένα οφέλη για Δήμους, κατοίκους και επιχειρήσεις.
- Υποχρεωτική η ουσιαστική διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες και τη συμμετοχή εκπροσώπων των Δήμων στα αρμόδια συμβούλια περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Κάθε έργο να συνοδεύεται από σχέδιο συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών.
- Προστασία των νόμιμων ιδιοκτησιών και των τοπικών παραγωγικών δραστηριοτήτων (γεωργία, κτηνοτροφία, μελισσοκομία, τουρισμός). Οι επενδυτές να συνεργάζονται με τον οικείο Δήμο και να αναλαμβάνουν σαφείς, δεσμευτικές υποχρεώσεις προς την τοπική κοινωνία.
- Ενίσχυση του ρόλου των Δήμων στην ενεργειακή μετάβαση με τεχνική, νομική και οικονομική υποστήριξη, ειδικό πρόγραμμα δημοτικής ενεργειακής αυτονομίας και χρηματοδότηση φωτοβολταϊκών, αποθήκευσης και έξυπνης διαχείρισης της κατανάλωσης.
- Διασφάλιση της διαφανούς πρόσβασης των δημοτικών Ενεργειακών Κοινοτήτων στο δίκτυο, με προτεραιότητα σε έργα δημοτικής αυτοκατανάλωσης και στήριξης ευάλωτων νοικοκυριών. Το μοντέλο «Απόλλων» να αναθεωρηθεί με επίκεντρο τους Δήμους και τις πραγματικές ενεργειακές τους ανάγκες.

Δ2. Ενέργεια και ενεργειακό κόστος των Δήμων

- Άμεση μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας για τους Δήμους και θέσπιση ειδικού τιμολογίου για τις υπηρεσίες δημόσιου συμφέροντος. Η σημερινή επιβάρυνση στερεί πόρους από τις δημοτικές υπηρεσίες και μεταφέρεται τελικά στους πολίτες.
- Χρηματοδότηση των ενεργειακών αναβαθμίσεων δημοτικών κτιρίων με βάση τα Δημοτικά Σχέδια Ενεργειακής Απόδοσης και Μείωσης Εκπομπών.
- Απόδοση μέρους των εσόδων από τις δημοπρασίες δικαιωμάτων εκπομπών και την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στους ενεργειακούς και επηρεαζόμενους Δήμους, με διαφανή κριτήρια και διάθεση για τοπική ανάπτυξη, περιβαλλοντική προστασία και πολιτική προστασία.

- Για τις έρευνες και εξορύξεις υδρογονανθράκων να θεσπιστεί χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα περιβαλλοντικής παρακολούθησης και ετοιμότητας, με ειδική ενίσχυση των παράκτιων και νησιωτικών Δήμων.

Δ3. Προστατευόμενες περιοχές και βιοποικιλότητα

- Ανακοίνωση σαφούς χρονοδιαγράμματος έκδοσης των Προεδρικών Διαταγμάτων για τις περιοχές Natura 2000 και δέσμευση ότι θα συμμετέχουν ουσιαστικά οι οικείοι Δήμοι πριν οριστικοποιηθούν οι ζώνες και οι περιορισμοί.
- Σαφές μεταβατικό καθεστώς για τις νόμιμες υφιστάμενες δραστηριότητες και ασφάλεια δικαίου για Δήμους, πολίτες και επιχειρήσεις.
- Διάθεση στους Δήμους των αναγκαίων πόρων για την εφαρμογή των μέτρων προστασίας, καθώς και για έργα πράσινων υποδομών και λύσεων βασισμένων στη φύση.

Δ4. Διαχείριση αποβλήτων

Η διαχείριση αποβλήτων και υδάτων είναι κρίσιμες δημόσιες υπηρεσίες που απαιτούν κρίσιμες υποδομές, σταθερούς πόρους, σαφείς αρμοδιότητες και ουσιαστική συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης.

Το τέλος ταφής επιβαρύνει άδικα τους Δήμους, χωρίς να έχουν εξασφαλιστεί παντού οι αναγκαίες υποδομές, το προσωπικό και η χρηματοδότηση.

- Η ΚΕΔΕ, μαζί με 164 Δήμους, έχει προσφύγει στο Συμβούλιο της Επικρατείας, ζητώντας την κατάργηση του τέλους ταφής. Τα έσοδα που έχουν ήδη εισπραχθεί πρέπει να επιστρέφουν άμεσα στους Δήμους και στους ΦοΔΣΑ για πρόληψη, χωριστή συλλογή, ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση και εφαρμογή του «Πληρώνω όσο Πετάω». Για την περίοδο 2022–2024 έχουν συγκεντρωθεί περίπου 320 εκατ. ευρώ· η απόδοσή τους δεν μπορεί να καθυστερεί άλλο.
- Χρηματοδότηση όλων των Δήμων για αγορά εξοπλισμού, δημιουργία υποδομών, εκπόνηση τοπικών σχεδίων πρόληψης και υλοποίηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης κι ενημέρωσης πολιτών.
- Άμεση ολοκλήρωση ή επικαιροποίηση των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων.
- Η ενεργειακή αξιοποίηση απορριμμάτων να προχωρήσει μόνο με αυστηρούς όρους: πρώτη προτεραιότητα στην πρόληψη, στη διαλογή στην πηγή, στην

επαναχρησιμοποίηση, στην ανακύκλωση και στην κομποστοποίηση· διαφανές κόστος· προστασία της δημόσιας υγείας· ουσιαστική διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες. Η ενεργειακή αξιοποίηση δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να υπονομεύσει την ανακύκλωση. Η διοίκηση και διαχείριση των μονάδων να ανατεθεί στους ΦοΔΣΑ.

- Για τα βιοαπόβλητα, να προηγούνται η χρηματοδότηση και ο εξοπλισμός των Δήμων πριν ενεργοποιηθούν νέες υποχρεώσεις. Να οριστεί σαφώς ο «μεγάλος παραγωγός» και να θεσπιστεί ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο.
- Για τα απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων, τα νέα ρεύματα αποβλήτων και τα συστήματα επιστροφής εγγύησης, να καθοριστούν σαφείς υποχρεώσεις, χρονοδιαγράμματα και ανταποδοτικοί πόροι για τους Δήμους
- Ο ΕΟΑΝ να ενισχυθεί σε προσωπικό και ελεγκτικές αρμοδιότητες. Να αντιμετωπιστεί η εισφοροδιαφυγή στις συσκευασίες με συστηματικούς ελέγχους, εφαρμογή κυρώσεων και δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων. Να δημιουργηθεί ενιαίο, δημόσιο και επαληθεύσιμο σύστημα μέτρησης των αποβλήτων.

Δ5. ΔΕΥΑ και διαχείριση υδάτων

Το νερό είναι δημόσιο αγαθό και στρατηγικός πόρος. Η διαχείρισή του πρέπει να παραμείνει κοντά στις τοπικές κοινωνίες. Η ΚΕΔΕ ζητά

- Υλοποίηση έργων για την ενίσχυση των αποθεμάτων ύδατος και βελτίωσης των δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και βιολογικών καθαρισμών.
- Οι συγχωνεύσεις των ΔΕΥΑ να είναι οικειοθελείς και να βασίζονται σε μελέτη βιωσιμότητας για κάθε φορέα.
- Να χρηματοδοτηθεί κατά προτεραιότητα η μείωση των απωλειών νερού με αντικατάσταση αγωγών, τηλεέλεγχο και ψηφιακή παρακολούθηση, με δημοσίευση συγκρίσιμων στοιχείων ανά πάροχο
- Να δημιουργηθεί ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα για τις ΔΕΥΑ μικρών, ορεινών και νησιωτικών Δήμων, με μειωμένη ίδια συμμετοχή, απλούστερες διαδικασίες και τεχνική υποστήριξη.
- Η διαχειριστική επάρκεια να μη στερεί αυτομάτως από μια ΔΕΥΑ την πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Να προβλέπεται μεταβατική περίοδος και τεχνική βοήθεια όπου χρειάζεται.
- Να χρηματοδοτηθεί η επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων λυμάτων με σταθερούς κανόνες ποιότητας.

- Να θεσπιστεί μεταβατικό πλαίσιο τιμολόγησης με κοινωνικό τιμολόγιο και συνυπολογισμό της εποχικής επιβάρυνσης των υποδομών.
- Να συντονιστούν τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής, πλημμυρικού κινδύνου και λειψυδρίας/ξηρασίας, με ενιαία παρακολούθηση, σαφείς αρμοδιότητες και συγκεκριμένα επίπεδα ετοιμότητας.
- Να διορθωθούν οι αδυναμίες της Εθνικής Στρατηγικής για τα Ύδατα.

Δ6. Πολεοδομία

- Αναγνώριση του ρόλου της Αυτοδιοίκησης όσον αφορά την πολεοδομική πολιτική, τις χρήσεις γης και τις οριοθετήσεις οικισμών σε τοπικό επίπεδο
- Καμία μεταφορά από τις ΥΔΟΜ στο Κεντρικό Κράτος και το Κτηματολόγιο. Οι Πολεοδομίες αποτελούν δημοτικές υπηρεσίες και λειτουργούν ως εργαλείο προστασίας της φυσιογνωμίας των πόλεων μας.
- Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου συγκρότησης, στελέχωσης , οργάνωσης, ψηφιοποίησης και τεχνικής υποστήριξης των ΥΔΟΜ . Παροχή οικονομικών κινήτρων για τη στελέχωση των ΥΔΟΜ με νέο επιστημονικό προσωπικό και την παραμονή του υφιστάμενου στους δήμους.
- Αποφασιστική η γνώμη των δήμων σε περιπτώσεις μεγάλων οικιστικών και χωροταξικών παρεμβάσεων σε νησιά.

Δ7. Πολιτική Προστασία

Η ΚΕΔΕ διεκδικεί αναβαθμισμένο ρόλο στο ζήτημα της **αντιμετώπισης των συνεπειών της κλιματικής κρίσης** και την προστασία της ζωής και των περιουσιών των πολιτών . Στο πλαίσιο αυτό ζητά

- Χρηματοδότηση των Δήμων για υλοποίηση καινοτόμων έργων στα ζητήματα των πράσινων υποδομών
- Ενίσχυση των ΟΤΑ με σύγχρονα μέσα, προσωπικό και οικονομικούς πόρους, για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας σε τοπικό επίπεδο.
- Θέσπιση ευέλικτων διαδικασιών για την ταχύτερη αποζημίωση και ενίσχυση των πληγέντων από φυσικές καταστροφές, αλλά και την αποκατάσταση των ζημιών που έχουν υποστεί οι τεχνικές υποδομές, οι καλλιέργειες και το φυσικό περιβάλλον

- Νομοθέτηση της δεσμευτικής γνώμης της ΚΕΔΕ στον καθορισμό των όρων και τεχνικών οδηγιών εκπόνησης των Σχεδίων Αστικής Ανθεκτικότητας του Α. 45 / Ν. 5106/2024

Ε. Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα και Έργα

Η αξιοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων αποτελεί μία από τις σημαντικότερες προϋποθέσεις για την αναπτυξιακή πορεία των Δήμων, τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών και την ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

6 προτεραιότητες + 8 διεκδικήσεις

1. πολιτική προστασία και ανθεκτικότητα των πόλεων και των οικισμών. Οι πλημμύρες, οι πυρκαγιές, οι σεισμοί και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής απαιτούν ολοκληρωμένο σχεδιασμό και επενδύσεις στην πρόληψη.
2. ενεργειακή αναβάθμιση των δημοτικών υποδομών, εξοικονόμηση ενέργειας, βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων και προστασία των υδατικών πόρων.
3. ψηφιακός μετασχηματισμός, με σύγχρονες υπηρεσίες προς τους πολίτες και ουσιαστική ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των Δήμων.
4. η κοινωνική συνοχή, με υποδομές και υπηρεσίες για τις ευάλωτες ομάδες, την τρίτη ηλικία, τα παιδιά και τις οικογένειες που έχουν ανάγκη υποστήριξης, καθώς και μέτρα αντιμετώπισης του δημογραφικού προβλήματος .
5. τοπική οικονομική ανάπτυξη, ανάδειξη της πολιτιστικής και βιομηχανικής κληρονομιάς και ενίσχυση των τοπικών παραγωγικών δυνατοτήτων.
6. μέριμνα για τους μικρούς, ορεινούς, νησιωτικούς, και απομακρυσμένους Δήμους.
7. Θεσμική συμμετοχή στον σχεδιασμό**,** στις διαδικασίες διαμόρφωσης των νέων χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων, με οργανωμένη διαβούλευση με τους Δήμους και σαφή καταγραφή των αναγκών τους.
8. Διακριτός χώρος για τις δημοτικές επενδύσεις. Στο πλαίσιο του ΕΠΕΣ να διασφαλιστεί σταθερός και ορατός χώρος για τις δημοτικές επενδύσεις.
9. Ισότιμη πρόσβαση στη χρηματοδότηση**.** Οι δυνατότητες ενός Δήμου δεν πρέπει να εξαρτώνται αποκλειστικά από το μέγεθος, τα διαθέσιμα στελέχη ή την οικονομική του κατάσταση. Απαιτούνται κατάλληλα κριτήρια και ειδική υποστήριξη όπου υπάρχουν αντικειμενικές αδυναμίες.
10. Μηχανισμός τεχνικής υποστήριξης της Αυτοδιοίκησης. Προτείνουμε την οργανωμένη ενίσχυση των Δήμων για την ωρίμανση μελετών, την προετοιμασία φακέλων, την παρακολούθηση έργων και την εφαρμογή των

κανόνων των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, με αξιοποίηση της τεχνογνωσίας της ΕΕΤΑΑ και άλλων κατάλληλων φορέων.

11. Συντονισμός των χρηματοδοτικών εργαλείων. Καλύτερη σύνδεση του ΕΣΠΑ με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης και τα άλλα διαθέσιμα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, ώστε να αποφεύγονται κενά, επικαλύψεις και αποσπασματικές παρεμβάσεις
12. Ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις., που συνδέουν υποδομές, περιβάλλον, κοινωνική πολιτική, ψηφιακές υπηρεσίες και τοπική οικονομία, με ιδιαίτερη μέριμνα για τις περιοχές που αντιμετωπίζουν εντονότερες αναπτυξιακές ανισότητες.
13. Βιωσιμότητα των έργων μετά την ολοκλήρωση. Κάθε χρηματοδοτική παρέμβαση πρέπει να συνοδεύεται από ρεαλιστικό σχεδιασμό λειτουργίας και συντήρησης, ώστε οι Δήμοι να μπορούν να διατηρούν τα αποτελέσματά της σε βάθος χρόνου.
14. θεσμοθέτηση της μεταφοράς των έργων που ήταν ενταγμένα στο Ταμείο Ανάκαμψης, τα οποία, λόγω αντικειμενικών δυσκολιών, δεν πρόλαβαν να ολοκληρωθούν, στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ 2026-2030). Αυτό θα εξασφαλίσει τη χρηματοδότησή τους από εθνικούς πόρους, διασφαλίζοντας ότι η επενδυτική προσπάθεια δεν θα πάει χαμένη.

ΣΤ. Ψηφιακή διακυβέρνηση

Η ψηφιακή μετάβαση δεν αποτελεί απλώς τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, αλλά προϋπόθεση διοικητικής αποτελεσματικότητας, διαφάνειας , ανθεκτικότητας και δημοκρατικής λειτουργίας.

Στόχος είναι οι ελληνικοί Δήμοι να αποκτήσουν τα μέσα, τις υποδομές και την αυτονομία που απαιτούνται, ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες των τοπικών κοινωνιών και να σχεδιάζουν με ασφάλεια το μέλλον τους. Οι έξυπνες πόλεις, τα γεωχωρικά δεδομένα, τα ψηφιακά εργαλεία πολιτικής προστασίας και η διαλειτουργικότητα των πληροφοριακών συστημάτων αποτελούν στρατηγικούς πυλώνες της Αυτοδιοίκησης του 2030.

Η ΚΕΔΕ προτείνει τη διαμόρφωση ενός Εθνικού Συμφώνου Ψηφιακής Αυτοδιοίκησης 2027–2030, με σαφείς χρηματοδοτικούς πόρους, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και συγκεκριμένους δείκτες αποτελεσματικότητας, με στόχο τη δημιουργία **Ψηφιακά Αυτόνομων Δήμων, Ασφαλών Υπηρεσιών και Έξυπνων Τοπικών Κοινωνιών.**

11. Διεκδικήσεις - Προτεραιότητες

1. Θεσμική αναγνώριση της ψηφιακής μετάβασης ως βασικής αυτοδιοικητικής αρμοδιότητας.

2. Δημιουργία και υποστήριξη των δήμων από σταθερό εθνικό μηχανισμό χρηματοδότησης, πέρα από τις έκτακτες ευρωπαϊκές προσκλήσεις. Θέσπιση μόνιμης χρηματοδοτικής γραμμής ψηφιακού μετασχηματισμού και ετήσιου ψηφιακού προϋπολογισμού για κάθε Δήμο, απλούστευση της πρόσβασης σε χρηματοδοτικά προγράμματα και δημιουργία Εθνικού Παρατηρητηρίου Ψηφιακής Αυτοδιοίκησης.

3. Ψηφιακή αυτοτέλεια των Δήμων Κάθε νέα ψηφιακή αρμοδιότητα πρέπει να συνοδεύεται από τους αναγκαίους πόρους, χωρίς περιορισμό της διοικητικής και περιουσιακής αυτοτέλειας των Δήμων και χωρίς πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις.

4. Ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας. Αναγνώριση της ως δημόσιου αγαθού και κρίσιμης υποδομής της αυτοδιοίκησης. Προτεραιότητα στην προστασία των δημοτικών συστημάτων και των προσωπικών δεδομένων των πολιτών. Διαρκής εκπαίδευση του προσωπικού και τακτικές ασκήσεις ετοιμότητας.

5. Αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης, με διαφάνεια, λογοδοσία κι ανθρώπινο έλεγχο. Στόχος η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, αποτελεσματική διαχείριση αιτημάτων και η βελτίωση των υπηρεσιών.

6. Διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων των πολιτών στις ψηφιακές υπηρεσίες. Μείωση του ψηφιακού χάσματος.

7. Δημιουργία ενιαίου ψηφιακού οικοσυστήματος Δήμων που θα εξασφαλίζει κοινά πρότυπα , διαλειτουργικότητα και καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

8. Συνεχής εκπαίδευση και πιστοποίηση ψηφιακών δεξιοτήτων αιρετών και στελεχών αποτελεί βασικό επενδυτικό κεφάλαιο για το μέλλον των Δήμων.

9. Ειδική χρηματοδότηση για την ψηφιακή αποτύπωση των υπόγειων δικτύων κοινής ωφέλειας και την ανάπτυξη ενιαίων γεωχωρικών χαρτών, προς όφελος του σχεδιασμού έργων και της αποτελεσματικότερης διαχείρισης των δημοτικών υποδομών.

10. Αναβάθμιση του govHUB, το οποίο εξελίσσεται σε ολοκληρωμένη ψηφιακή πλατφόρμα για τους Δήμους.

Ζ. Τοπικό Κοινωνικό Κράτος

Η αναγνώριση του πρωταγωνιστικού ρόλου της Αυτοδιοίκησης στην υλοποίηση στοχευμένων κοινωνικών προγραμμάτων και η εξασφαλισμένη και σταθερή χρηματοδότηση, με πλήρη κάλυψη του λειτουργικού κόστους των δημοτικών κοινωνικών δομών, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, αποτελούν προϋπόθεση για την ενίσχυση του τοπικού κοινωνικού κράτους.

Για την ενίσχυση του ρόλου των Δήμων στην κοινωνική πολιτική η ΚΕΔΕ διεκδικεί

- Οι σχετικές πιστώσεις που αφορούν τη χρηματοδότηση των παιδικών σταθμών να εγγράφονται στους δημοτικούς προϋπολογισμούς μετά την έκδοση των αποφάσεων κατανομής που καθορίζουν το ποσό για κάθε Δήμο, ώστε να είναι δυνατή η κατάρτιση ρεαλιστικών προϋπολογισμών.
- Την παράταση της αδειοδότησης των παιδικών σταθμών, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία των δομών και η απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των οικογενειών.

- τον έγκαιρο σχεδιασμό για το 2027 και την κατάρτιση νέου προγράμματος 55-67 από τη ΔΥΠΑ, με στόχο την ενίσχυση των Δήμων με ανθρώπινο δυναμικό και την κάλυψη αναγκών των δημοτικών υπηρεσιών

- Μόνιμες θέσεις εργασίας για το ήδη υπάρχον προσωπικό που καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες των κοινωνικών δομών

- Την προκήρυξη νέου Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι για τους Δήμους στους οποίους δεν λειτουργεί σήμερα.

- Τη δημιουργία και υλοποίηση νέων, στοχευμένων σε ειδικά κοινά, κοινωνικών προγραμμάτων και δράσεων.

- Τη διεύρυνση κι ενίσχυση των πολιτικών για τα Άτομα με Αναπηρία (δημιουργία Κέντρων Αποκατάστασης, Στεγών Αυτόνομης Διαβίωσης, κλπ)

- Την ενίσχυση των προγραμμάτων πρόληψης, προαγωγής και πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας

- Την Αναβάθμιση της λειτουργίας των δημοτικών δομών υγείας (Δημοτικά Ιατρεία, Κοινωνικά Φαρμακεία, ΚΕΠ Υγείας, Κέντρα Πρόληψης) , με

πιστοποίηση τους ως δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, με στόχο την παροχή υψηλών και ποιοτικών υπηρεσιών στους πολίτες, ιδιαίτερα δε στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.

- Την Ενίσχυση των πολιτικών Ισότητας. Διασφάλιση της συνέχισης λειτουργίας των Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών . Σταθερή Χρηματοδότηση Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας για την ανάπτυξη ετήσιων σχεδίων δράσης .

- Την διαμόρφωση και υλοποίηση στρατηγικής πρόληψης και παρέμβασης για την καταπολέμηση της νεανικής παραβατικότητας , με πρωταγωνιστικό ρόλο των δήμων.

- Τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του δημογραφικού, με στοχευμένες παρεμβάσεις σε τοπικό επίπεδο, χρηματοδότηση για αξιοποίηση ακινήτων για δημιουργία κοινωνικών κατοικιών, στοχευμένη παροχή οικονομικών και φορολογικών κινήτρων και διευκόλυνση της πρόσβασης οικογενειών με παιδιά, σε στοχευμένα κοινωνικά προγράμματα και δομές

Η. Ενίσχυση Νησιωτικών και Ορεινών Δήμων

- Δημιουργία ειδικού Προγράμματος Υποστήριξης μικρών Ορεινών και Νησιωτικών Δήμων, με ειδική χρηματοδότηση από τους Κ.Α.Π.
- Κίνητρα για προσλήψεις. Μοριοδότηση και αμετάθετο για περίοδο 15 ετών.
- Αποφασιστική γνώμη των δήμων , για συγκρότηση του νέου χωροταξικού ΑΠΕ και υλοποίηση μεγάλων οικισιτκών και χωροταξικών παρεμβάσεων σε νησιά και ορεινούς δήμους
- Μείωση του ΦΠΑ σε όλα ανεξαιρέτως τα νησιά, ανεξαρτήτως πληθυσμιακού μεγέθους.
- Χρηματοδότηση κατά προτεραιότητα έργων ύδρευσης και διαχείρισης αποβλήτων
- Δημιουργία ειδικού ταμείου νησιωτικότητας κι ορεινότητας για την υλοποίηση έργων τουριστικής ανάπτυξης , δημοσίων υποδομών αντιμετώπισης του δημογραφικού, ειδικό πρόγραμμα για νέους επιστήμονες, ειδικά προγράμματα μείωσης ενεργειακού κόστους και πολιτικής προστασίας.
- Στοχευμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της εδαφικής ασυνέχειας
- Θεσμοθέτηση Ρήτρας Ορεινότητας – MountainProofing σε όλες τις μεγάλες δημόσιες πολιτικές.

- ΕΙΔΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ «ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΔΑ 2035» . Προτείνεται η συγκρότηση: «Ταμείου Ορεινής Ελλάδας» με πόρους από: • Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, • ΕΣΠΑ, • ΚΑΠ, • LEADER, • ΚΑΠ/Στρατηγικό Σχέδιο, • ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, • εθνικούς πόρους.
- ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΚΑΠ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ «ΕΔΑΦΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ» - ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ, ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΩΤΙΣΜΟΥ
- Θεσμοθέτηση: «Δείκτη Ορεινότητας και Εδαφικού Κόστους» με ελάχιστο κόστος λειτουργίας Ορεινών ΟΤΑ με παραμέτρους:
- ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
- Ειδικό πρόγραμμα κατοικίας «ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΠΟΥ ΚΡΑΤΟΥΝ ΖΩΝΤΑΝΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ» για: γιατρούς, νοσηλευτές, εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, μηχανικούς, τεχνικούς, στελέχη πολιτικής προστασίας, εργαζόμενους κρίσιμων υπηρεσιών.
- «ΟΡΕΙΝΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΓΕΙΑΣ» Κανένας ορεινός δήμος χωρίς αξιόπιστη πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Ενίσχυση Πολυδύναμων Περιφερειακών Ιατρείων, κινητές μονάδες υγείας, τηλεϊατρική, τηλεψυχιατρική, κατ' οίκον νοσηλεία, προληπτικές εξετάσεις, ειδικά κίνητρα για γιατρούς και νοσηλευτές.
- «ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΕΙΝΟ ΠΑΙΔΙ ΧΩΡΙΣ ΙΣΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ» , ειδικά κίνητρα εκπαιδευτικών, σύγχρονο εξοπλισμό, ψηφιακή διασύνδεση, τηλεδιδασκαλία, δωρεάν μεταφορά μαθητών, ολοήμερα σχολεία, ενίσχυση προσχολικής αγωγής,• αθλητικές και πολιτιστικές υποδομές.
- ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ
- ΝΕΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΔΑ: «Ορεινή Συγκοινωνία κατ' απαίτηση» με: DemandResponsive Transport, μικρά λεωφορεία, συνεργασία ΚΤΕΛ–δήμων, δημοτική μεταφορά, κοινωνική μεταφορά ηλικιωμένων, ενοποίηση σχολικών και κοινωνικών μετακινήσεων. «ΚΑΝΕΝΑ ΧΩΡΙΟ ΕΚΤΟΣ ΔΙΚΤΥΟΥ» καθολική κάλυψη υψηλών ταχυτήτων, οπτικές ίνες όπου είναι τεχνικά εφικτό, 5G, δημόσια Wi-Fi, τηλεϊατρική, τηλεεκπαίδευση, ψηφιακές υπηρεσίες, δημοτικά coworkinghubs.
- ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΟΡΕΙΝΟ ΤΟΠΟ» Προτείνεται: • επιδότηση νέων θέσεων εργασίας, • αυξημένη επιχορήγηση για επιχειρήσεις που εγκαθίστανται στα ορεινά, • κίνητρα για νέους επαγγελματίες, • κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, • τηλεργασία, • ψηφιακά επαγγέλματα
- ΟΡΕΙΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΠΟΥ ΜΕΝΕΙ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ Η ορεινή οικονομία πρέπει να περάσει από την απλή παραγωγή στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία στον ίδιο τον τόπο. Προτεραιότητα σε: • κτηνοτροφία, • τυροκομία, • μελισσοκομία, • αρωματικά φυτά, • τοπικές ποικιλίες, • μικρές

μονάδες μεταποίησης, • αγροδιατροφικές επιχειρήσεις, • χειροτεχνία, • υφαντική.

- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ Προτείνεται: • αυξημένη επιδότηση ενεργειακής αναβάθμισης, • αντλίες θερμότητας, 10 • ενεργειακές κοινότητες, • δημοτικά ενεργειακά έργα, • ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων, • ειδικά κίνητρα για μικρές επιχειρήσεις.
- «ΝΕΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΔΑ» Η Επιτροπή ζητά: • μικρούς και μεσαίους ταμιευτήρες, • δεξαμενές, • δίκτυα ύδρευσης, • εκσυγχρονισμό γεωτρήσεων, • τηλεμετρία, • μείωση διαρροών, • έργα άρδευσης, • επαναχρησιμοποίηση νερού όπου είναι κατάλληλη.
- «ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΔΑ» Προτείνεται ειδικό πρόγραμμα για: εκχιονισμό, μηχανήματα έργου, πυροπροστασία, αντιπλημμυρικά, κατολισθήσεις, δασικούς δρόμους, δεξαμενές πυρόσβεσης, συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, •εναλλακτικές οδικές συνδέσεις.
- ΟΡΕΙΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΝΕΟΙ , ειδικό πρόγραμμα: «Νέα Επιχείρηση στο Βουνό» για νέους έως 40 ετών, με: επιχορήγηση έναρξης, φορολογικά κίνητρα, mentoring, μικροχρηματοδοτήσεις, coworking, ψηφιακή υποστήριξη, διασύνδεση με την αγορά. Προτεραιότητα: νέοι που εγκαθίστανται μόνιμα στην περιοχή.
- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΩΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΠΟΡΟΣ ειδικό πρόγραμμα: «Ζωντανή Πολιτιστική Κληρονομιά» για: παραδοσιακούς οικισμούς, μουσεία, υφαντική, χειροτεχνία, μουσική, γαστρονομία, τοπικές γιορτές, πολιτιστικές υποδομές, ψηφιακή τεκμηρίωση.
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΓΗΡΑΝΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ Προτείνεται: ενίσχυση «Βοήθεια στο Σπίτι», κατ' οίκον νοσηλεία, κοινωνικοί λειτουργοί, ημερήσια κέντρα, μεταφορά ηλικιωμένων, κοινωνικά παντοπωλεία, διαγενεακές δομές.
- ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΔΗΜΩΝ Η Επιτροπή ζητά: ειδικό πρόγραμμα στελέχωσης, κοινές τεχνικές υπηρεσίες, τεχνική βοήθεια
- ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ . Προτείνεται η δημιουργία: «Εθνικού Παρατηρητηρίου Ορεινών Περιοχών» το οποίο θα λειτουργεί ως μόνιμος μηχανισμός αξιολόγησης της πολιτικής για τα ορεινά.

Θ. Αναβάθμιση της καταστατικής θέσης των αιρετών της Αυτοδιοίκησης

- Παροχή όλων των αναγκαίων οικονομικών και λειτουργικών μέσων στο αιρετό πολιτικό προσωπικό της Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού, ώστε να διασφαλίζεται η

απρόσκοπτη άσκηση των καθηκόντων τους (σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Χάρτα Τοπικής Αυτονομίας).

- Ισότιμη αντιμετώπιση των αιρετών , με το υπόλοιπο πολιτικό προσωπικό της χώρας ως αναγκαία προϋπόθεση για τη βελτίωση της λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης.

I. **Πολιτισμός - Αθλητισμός - Νεολαία**

Οι διεκδικήσεις της ΚΕΔΕ αφορούν:

- Προγράμματα χρηματοδότησης , για την ενεργειακή αναβάθμιση των κλειστών γυμναστηρίων- κολυμβητηρίων και την κατασκευή και συντήρηση αθλητικών χώρων

- Αναβάθμιση του προγράμματος «Άθληση για Όλους»

- Διεκδίκηση χρηματοδότησης απο το ΥΠΠΟ, για την ψηφιοποίηση των δημοτικών πινακοθηκών,

- Ενίσχυση και στήριξη των Συμβουλίων Νέων.

- Αναζήτηση χρηματοδοτικών πόρων για τη στήριξη των δημοτικών πολιτιστικών/καλλιτεχνικών τμημάτων και την προβολή των τοπικών πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων, ως εργαλεία τοπικής ανάπτυξης και συγκριτικού πλεονεκτήματος.

- Ενίσχυση και επέκταση των πιλοτικών δράσεων για την ψηφιοποίηση του πολιτιστικού και ιστορικού αρχείου των Δήμων.

- Συστηματική καταγραφή των υφιστάμενων τοπικών πολιτιστικών πολιτικών και ανάδειξη «καλών πρακτικών» μεταξύ των ΟΤΑ της χώρας.

- Θεσμοθέτηση δημοτικών προγραμμάτων φιλοξενίας καλλιτεχνών για την αναζωογόνηση της Περιφέρειας και την παραγωγή σύγχρονου πολιτιστικού έργου, σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία.

- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για τη γεφύρωση του χάσματος και την αντιμετώπιση της αποστασιοποίησης της νεολαίας από τα κοινά. Αναγνώριση των εναλλακτικών

μορφών δράσης των νέων και ενσωμάτωσή τους με ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση των τοπικών πολιτικών.

- Οργανωτική και θεσμική ενίσχυση των υφιστάμενων Συμβουλίων Νέων, καθώς και διεύρυνση της πιλοτικής εφαρμογής του θεσμού σε ευρύτερο δίκτυο Δήμων.

- Συμμετοχικός Προϋπολογισμός Νεολαίας (Youth Participatory Budgeting): Πιλοτική εφαρμογή του θεσμού, όπου ένα συγκεκριμένο ποσοστό του δημοτικού προϋπολογισμού για τη νεολαία θα αποφασίζεται και θα διατίθεται απευθείας από τους ίδιους τους νέους της πόλης για δικά τους έργα.

- Τοπικά Στρατηγικά Σχέδια για τη Νεολαία: Παρότρυνση και υποστήριξη των Δήμων για τη σύνταξη ενός 5ετούς Τοπικού Σχεδίου Δράσης για τη Νεολαία, ευθυγραμμισμένου με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Νεολαία

- Στενή συνεργασία με τους επιστημονικούς και επιχειρησιακούς φορείς της Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ, ΙΤΑ, ΠΕΤΑ) για το σχεδιασμό, την ωρίμανση και την υλοποίηση ευρωπαϊκών, εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στους τομείς του πολιτισμού και της νεολαίας

ΙΑ. Τουριστική Ανάπτυξη

Οι προτάσεις της ΚΕΔΕ συνθέτουν μια ολοκληρωμένη τουριστική πολιτική, με άξονες :

- Ουσιαστικότερη συμμετοχή και συμβολή Δήμων στον Εθνικό Αναπτυξιακό Σχεδιασμό για τον Τουρισμό και την προώθηση των ποιοτικών μορφών τουρισμού
- Νέα σύγχρονα οδικά και θαλάσσια δίκτυα, δίκτυα επικοινωνίας, μεταφορών, αποχέτευσης ύδρευσης, καλύτερη διαχείριση απορριμμάτων, αποτελούν για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος
- Αύξηση πόρων για τη βελτίωση και αναβάθμιση όλων των δημοσίων υποδομών σε όλες τις τουριστικές περιοχές ιδίως στα νησιά .
- Άμεση εμπλοκή των δήμων στην προβολή των τουριστικών προορισμών, την προώθηση του τοπικού τουριστικού πλεονεκτήματος του brand name, κάθε γωνιάς της πατρίδας μας που έχει μοναδικό τουριστικό ενδιαφέρον
- Ηλεκτρονική ψηφιοποίηση όλων των υπηρεσιών που μπορεί και πρέπει να βρίσκονται στην υπηρεσία της εξυπηρέτησης των επισκεπτών.

- Λήψη μέτρων και παροχή οικονομικών κινήτρων για διασφάλιση της Στέγασης για εργαζόμενους υγειονομικούς δημόσιους υπαλλήλους, στρατιωτικούς, εκπαιδευτικούς .

Η Αυτοδιοίκηση απαιτεί λύσεις κι όχι άλλες υποσχέσεις .

Το μήνυμα που εκπέμπει η ΚΕΔΕ από τη διεξαγωγή του Συνεδρίου είναι ξεκάθαρο.

Οι Δήμοι απαιτούν από το Κεντρικό Κράτος νέες πολιτικές, **που δίνουν λύσεις** στα προβλήματά τους και **δεν αρκούνται πλέον σε νέες υποσχέσεις, χωρίς ορατό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.**

Το Συνέδριο της Καλαμάτας ανέδειξε με εμφατικό τρόπο την ανάγκη να περάσει η σχέση Κεντρικού Κράτους κι Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού σε μια νέα εποχή.

Με κύριο ζητούμενο να υπάρξει ένα σαφές και πλαίσιο συνεργασίας και κανόνων, όσον αφορά τους οικονομικούς πόρους και τη σταθερή χρηματοδότηση, το προσωπικό και τις αρμοδιότητες. Από το νέο πλαίσιο συνεργασίας θα καθορισθεί η δυνατότητα των Δήμων να ανταποκριθούν στις θεσμοθετημένες ευθύνες τους και τις καθημερινές ανάγκες των πολιτών των τοπικών κοινωνιών.

Παράλληλα, αναδείχθηκαν όλα όσα έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα και καταγράφονται ως νίκες της Αυτοδιοίκησης.

Ενώ διατυπώνονται συγκεκριμένα αιτήματα και διεκδικήσεις προς την κυβέρνηση αλλά και το σύνολο των κοινοβουλευτικών κομμάτων, η υιοθέτηση ή όχι των οποίων θα καθορίσει και το πλαίσιο των πρωτοβουλιών και δράσεων της ΚΕΔΕ το επόμενο διάστημα.

Με βάση τα παραπάνω

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Α) Το Σώμα των μελών του Συνεδρίου της Κ.Ε.Δ.Ε. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ υιοθέτησε το παραπάνω κείμενο πολιτικών θέσεων και προτάσεων , που αποτελούν το περιεχόμενο του ψηφίσματος του Συνεδρίου της Καλαμάτας κι ενσωματώνει τις θέσεις όλων των Επιτροπών Πολιτικής της .

Κυρίαρχο αίτημα της Γενικής Συνέλευσης της Κ.Ε.Δ.Ε. αποτελεί η άμεση κάλυψη του ετήσιου λειτουργικού κόστους των Δήμων, μέσα από την αύξηση των ΚΑΠ που θα καταβληθούν το 2027.

Β) Αμέσως μετά το Συνέδριο , να προχωρήσουμε σε συναντήσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής της Κ.Ε.Δ.Ε. με την Κυβέρνηση, τους πολιτικούς αρχηγούς και τον Πρόεδρο της Βουλής , προκειμένου να ενημερωθούν για τα αιτήματά μας και την απαίτησή μας για αύξηση των ΚΑΠ μέσω του προϋπολογισμού του 2027, σε ύψος που θα καλύπτει το σύνολο των λειτουργικών μας εξόδων.

Γ) Να παραστεί η Ε.Ε. της Κ.Ε.Δ.Ε. στη Βουλή, κατά τη συζήτηση του Κρατικού Προϋπολογισμού του 2027.

Δ) Να πραγματοποιηθεί συγκέντρωση αιρετών προ της Βουλής κατά την ψήφιση του προϋπολογισμού, καθώς και να προχωρήσουμε σε συμβολικό κλείσιμο των Δήμων κατά την ημέρα εκείνη, αν δεν ικανοποιηθούν τα αιτήματά μας.

Ε) Να πραγματοποιηθούν Γενικές Συνελεύσεις στις ΠΕΔ όλης της χώρας , προκειμένου να αποφασιστούν τοπικές δράσεις ενημέρωσης των πολιτών των τοπικών κοινωνιών με στόχο την οργάνωση κεντρικής επικοινωνιακής εκστρατείας δημοσιοποίησης των δίκαιων αιτημάτων την Αυτοδιοίκησης στα εθνικά ΜΜΕ.

ΣΤ) Το Συνέδριο εξουσιοδοτεί το Δ.Σ. της ΚΕΔΕ να εκτιμήσει και να καθορίσει την αγωνιστική τακτική της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης.

Με την ενότητα και την αποφασιστικότητά μας θα διεκδικήσουμε να γίνει πράξη το μήνυμά μας .

Ισχυροί Δήμοι , Ισχυρές Κοινωνίες, για Ισχυρή Ελλάδα

Κάθε μέρα δίπλα στην πολίτη !!!